

TRỌN NGỌC CHÍNH

Go to

Trang Chủ » Cuộc sống quanh tôi » Binh Pháp Tôn Tử và 36 kế sách – Tam thập lục kế

Binh Pháp Tôn Tử và 36 kế sách – Tam thập lục

kế

INCƯỚC SỐNG QUANH TÔI

👁️ 22502 VIEWS

❤️ 11

Ba mươi sáu kế (*Tam thập lục kế* hay *Tam thập lục sách*) là một bộ sách tập hợp 36 sách lược quân sự của Trung Quốc cổ đại, ba mươi sáu kế bắt đầu xuất hiện từ thời Nam Bắc triều và tới thời nhà Minh thì được tập hợp thành sách.

Tôn Tử nói: Chiến tranh là đại sự của quốc gia, quan hệ tới việc sống chết của nhân dân, sự mất còn của nhà nước, không thể không khảo sát nghiên cứu cho thật kỹ. Cho nên, phải dựa vào năm mặt sau đây mà phân tích, nghiên cứu, so sánh các điều kiện tốt xấu giữa hai bên đối địch, để tìm hiểu tình thế thắng bại trong chiến tranh:

Một là Đạo:

Đạo là chỉ việc chính trị, đạo nghĩa, phải làm cho nguyện vọng của dân chúng và vua nhất trí với nhau, đồng tâm đồng đức. Có như vậy, trong chiến tranh mới có thể bảo nhân dân vì vua mà chết, vì vua mà sống, không sợ hiểm nguy.

Hai là Thiên:

Thiên là thiên thời, nói về ngày đêm, trời râm trời nắng, trời lạnh trời nóng, tức tình trạng về khí hậu thời tiết.

Ba là Địa:

Địa là địa lợi, nói về đường sá xa gần, địa thế hiểm yếu hay bằng phẳng, khu vực tác chiến rộng hẹp, địa hình phải chăng có lợi cho tiến công, phòng thủ, tiến tới, thoái lui.

Bốn là Tướng:

Tướng là tướng soái, tức nói về tài trí, uy tín, lòng nhân ái, lòng can đảm, sự uy nghiêm của người tướng.

Năm là Pháp:

Pháp là pháp chế, nói về tình trạng tổ chức, biên chế, sự quy định về hiệu lệnh chỉ huy, sự phân chia chức quyền của tướng tá, sự cung ứng vật tư cho quân đội và chế độ quản lý...

Tình huống về năm mặt nói trên, *người tướng soái không thể không biết*. Chỉ khi nào hiểu rõ và nắm chặt được những tình huống đó thì mới có thể giành được sự thắng lợi. Không thật sự hiểu rõ và nắm chắc được thì không thể đắc thắng. Cho nên phải từ bẫy mặt sau mà tính toán, so sánh những điều kiện đôi bên giữa địch và ta để tìm hiểu tình thế thắng bại trong chiến tranh. Tức là phải xem xét:

- Vua bên nào có nền chính trị được lòng dân hơn?

- Tướng soái bên nào có tài năng hơn?

- Thiên thời địa lợi bên nào tốt hơn?

- Pháp lệnh bên nào được quán triệt hơn?

- Thực lực quân đội bên nào mạnh hơn?

- Binh sỹ bên nào được huấn luyện thành thực hơn?

- Thưởng phạt bên nào nghiêm minh hơn?

Căn cứ vào những điều đó, ta có thể tính toán mà biết trước được ai thắng ai thua. Nếu chịu nghe mưu kế của ta, để cho ta chỉ huy tác chiến thì chiến tranh có thể thắng lợi, ta sẽ ở lại; Nếu không chịu nghe mưu kế của ta, cho dù có dùng ta để chỉ huy tác chiến, chiến tranh tất nhiên bị thất bại, ta sẽ rời đi (nguyên tác “*Tướng tinh ngã kế, dụng chi tất thắng, lưu chi; tướng bất tinh ngã kế, dụng chi tất bại, khứ chi*”).

Nếu kế sách có lợi và được chấp thuận, còn phải tìm cách tạo ra tình thế có lợi để làm điều kiện phụ trợ bên ngoài cho việc tiến hành chiến tranh. Thế, tức là căn cứ vào tình huống phải chăng có lợi để mà có hành động tương ứng. Dùng binh đánh giặc là hành động đối trá (nguyên tác: “*Binh giả, quỷ đạo giả*” là câu cửa miệng rất nổi tiếng của các vị trí tướng). Thông thường, nếu có thể tấn công thì giả như không thể tấn công, muốn đánh như giả như không muốn đánh, muốn hành động ở gần nhưng giả như muốn hành động ở xa, muốn hành động ở xa nhưng lại giả như muốn hành động ở gần. Lấy lợi mà dụ kẻ tham, chiến thắng kẻ loạn, phòng bị kẻ có thực lực, tránh kẻ thù mạnh, khiêu khích kẻ hay giận dữ. Địch khinh thường thì làm chúng thêm kiêu, địch nhàn hạ thì làm chúng vất vả, địch đoàn kết thì làm chúng ly tán. Tấn công kẻ thù lúc chúng không phòng bị, hành động khi chúng không ngờ tới

(nguyên tác: “*Công kỳ vô bị, xuất kỳ bất ý*”).

Tất cả những điều nói trên đều là sự khôn khéo để thủ thắng của nhà quân sự, nhưng lại không thể quy định trước một cách máy móc. Phàm trước khi khai chiến, đoán được thắng là do tính toán đầy đủ. Trước khi khai chiến mà đoán không thắng là do tính toán không chu đáo. Tính nhiều hơn tính ít, huống hồ không tính toán gì. Quan sát đủ các mặt đó, ai thắng ai bại có thể đoán trước được.

Ngày nay khi nhắc tới 36 kế sách trong Binh Pháp Tôn Tử thì hầu hết chúng ta đều liên tưởng qua lĩnh vực Quản lý và Marketing. Các nhà lãnh đạo, chiến lược gia, chuyên gia marketing đều phải am hiểu các kế sách này để phục vụ cho công việc của mình. Giá trị về mặt thực dụng của 36 kế sách này vẫn tồn tại như một triết lý sống vĩnh cửu.

Trong bài viết này, Chính sẽ giới thiệu các khái niệm cô đọng về từng **“mưu kế”**, **“giải nghĩa”** và **“điển cố”** (nghĩa là những tích truyện xưa (cũng gọi là điển tích)). Trong **Tam Thập Lục Kế** (Tôn Tử binh pháp) cũng được chia ra thành 6 nhóm chiến kế khác nhau, đó là:

- **Thắng Chiến Kế**
- **Địch Chiến Kế**
- **Công Chiến Kế**
- **Hỗn Chiến Kế**
- **Tịch Chiến Kế**

- **Bại Chiến Kế**

Thắng chiến kế

Danh mục [\[ẩn\]](#)

- 1 Kế Man thiên quá hải
- 2 Vây Ngụy cứu Triệu
- 3 Tá đao sát nhân
- 4 Dĩ dật đãi lao
- 5 Sấn hỏa đả kiếp
- 6 Thanh Đông kích Tây
- 7 Vô trung sinh hữu
- 8 Âm độ Trần Thương
- 9 Cách ngạn quan hỏa
- 10 Tiểu lý tàng đao
- 11 Lý đại đào cương
- 12 Thuận thủ khiên dương
- 13 Đả thảo kinh xà
- 14 Tá thi hoàn hồn
- 15 Điều hổ ly sơn
- 16 Dục cầm cố túng
- 17 Phao chuyên dẫn ngọc
- 18 Cầm tặc cầm vương
- 19 Phủ để trừu tân

Kế Man thiên quá hải

+ **Giải nghĩa:** Giấu trời qua biển, lợi dụng sương mù để lẩn trốn

+ **Điển cố:** Gia Cát Lượng dùng một biển thể là kế Thuyền cỏ mượn tên để lừa lấy tên của Tào Tháo trong trận Xích Bích.

+ **Diễn giải:**

- Kế “**Man thiên quá hải**” là lợi dụng lúc trời sương mù mà lẩn trốn, vượt qua hay hành động ngay trong lúc sương mù.

+ Man thiên, trời u ám không phải hoàn cảnh hoàn toàn bất lợi như một quẻ trong Dịch lý đã nói. Man thiên, không thể ngồi đợi nó tới như sương mù do thời tiết thiên nhiên, mà phải tạo ra nó. Kế “Man thiên” đem áp dụng thực hiện được cả hai mặt: tiêu cực lẫn tích cực. Tích cực là đem ánh sáng đến cho một tình thế mờ mịt. Tiêu cực là lẩn tránh một tai

- 20 Hồn thủy mặc ngư
- 21 Kim thiên thoát xác
- 22 Quan môn tróc tặc
- 23 Viễn giao cận công
- 24 Giả đồ phạt Quốc
- 25 Thâu lương hoán trụ
- 26 Chỉ tang mạ hòe
- 27 Giả si bất điên
- 28 Thượng ốc trừu thê
- 29 Thụ thượng khai hoa
- 30 Phản khách vi chủ
- 31 Mỹ nhân kế
- 32 Không thành kế
- 33 Phản gián kế
- 34 Khổ nhục kế
- 35 Liên hoàn kế
- 36 Tẩu vi thượng sách

họa, là lợi dụng cơ hội sơ hở của địch để thoát bí.
– Ở trận Xích Bích, Khổng Minh đã giải quyết vấn đề thiếu tên bắn cho các cung thủ bằng cách lấy mưòi chiếc thuyền lớn chất đầy rơm tạc hình thù giống một đội binh lính, đợi lúc trời sương mù, âm thầm đến trại Tào Tháo nổi trống la hét làm như tấn công. Tào sợ nguy kế, không dám xông ra, chỉ bắn tên như mưa vào các thuyền rơm. Bằng một đêm đánh trống reo hò, không chết một người, Khổng Minh đã lấy được của Tào Tháo cả trăm ngàn mũi tên.

Vây Ngụy cứu Triệu

+ **Giải nghĩa:** Để cứu nước Triệu thì cần mang quân vây nước Ngụy

+ **Điển cố:** Thời Chiến Quốc, Bàng Quyên đem quân nước Ngụy tấn công nước Triệu rất gấp. Tôn Tẫn,

bạn học cũ của Bàng Quyên, bày kế cho nước Tề đem quân vây nước Ngụy, y rằng Bàng Quyên phải kéo quân về giải vây, nước Triệu được cứu.

Tá đao sát nhân

+ **Giải nghĩa:** Mượn dao giết người, mượn tay người khác để giết kẻ thù

+ **Diễn cổ:** Thời Tam Quốc Tào Tháo ghét Nễ Hành tính tình ương bướng không chịu khuất phục bèn cử ông ta đến châu Lưu Biểu. Quả nhiên Nễ Hành làm Lưu Biểu tức giận rồi bị giết.

+ **Diễn giải:**

- Kế "**Tá đao sát nhân**" là mượn dao để giết người, mượn tay người khác để giết kẻ thù của mình.

– Ngạn ngữ Trung Quốc có câu: "**Sát nhân bất kiến huyết, kiến huyết phi anh hùng**".
(*Giết người không thấy máu, thấy máu không anh hùng*).

– Trên đời dĩ nhiên chưa có kẻ nào chỉ giết người mà thành anh hùng, nhưng cũng hiếm có tay anh hùng nào không giết người. Điểm khác nhau không ở có hay không, mà ở chỗ thông minh hay ngu xuẩn. Tào Tháo mượn Lưu Biểu giết Nễ Hành, mượn lòng quân giết Dương Tu rồi lại được làm cái việc mèo già khóc chuột, thật đáng kể là một tay thông minh, gian hùng.

Dĩ dật đãi lao

+ **Giải nghĩa:** Lấy nhàn để đối phó với mỗi mệt

+ **Diễn cổ:** Trong Trận Phì Thủy, Phù Kiên đem một triệu quân tấn công nhà Tấn. Tuy nhiên Tạ An, Tạ Huyền nắm vững tinh thần Dĩ dật đãi lao nên dùng quân Tấn ít hơn nhưng tinh nhuệ, có trật tự, được nghỉ ngơi, đánh cho Phù Kiên đại bại.

+ **Diễn giải:**

- Kế **“Dĩ dật đãi lao”** là lấy sự thanh thản để đối phó với hấp tấp, nhọc nhằn; dưỡng sức mà đợi kẻ phí sức. Kế này viết ở trong thiên **“Quân Tranh”** của bộ **“Tôn Tử Binh Pháp”**: **“Lấy gần đợi xa, lấy nhàn đợi mệt”** nghĩa là trên chiến thuật phải tìm nắm trước địa vị chủ động để ứng phó với mọi tấn công của địch. Cũng có ý nói nên chuẩn bị chu đáo, dễ dàng lấy cái thế bình tĩnh xem xét tình hình biến hóa mà quyết định chiến lược, chiến thuật. Đợi địch mỏi mệt, tỏa chiết bớt nhuệ khí rồi mới thừa cơ xuất kích.

– Tôn Tử gọi thế là: **“Ẩn sâu dưới chín tầng đất, hành động trên chín tầng trời”**.

– Sử dụng sách lược này đòi hỏi thái độ tuyệt đối trầm tĩnh ứng biến, đo được ý kẻ thù, hoàn cảnh kẻ thù, thực lực kẻ thù. Nếu thời cơ chưa chín thì đứng yên như trái núi. Khi cơ hội vừa tới thì lập tức lấp sông, chuyển bể. Tư Mã Ý ngăn Gia Cát Lượng ở Kỳ Sơn, Chu Du phóng hỏa tại Xích Bích, Tào Tháo đại phá Viên Thiệu nơi Quan Độ, Tạ Huyền đuổi Bồ Kiên ở Phi Thủy,.. Tất cả đều lấy ít đánh nhiều, thế kém vượt thế khỏe. Tất cả đều là kết quả sử dụng tài tình sách lược **“Dĩ dật đãi lao”**.

Sấn hỏa đả kiếp

+ **Giải nghĩa:** Tranh thủ nhà cháy mà đánh cướp, lợi dụng lửa để hành động

+ **Diễn cố:** Trước trận Xích Bích, Lưu Bị chỉ là một lãnh chúa nhỏ nắm trong tay một thành Tương Dương người thừa quân ít. Lợi dụng thất bại của Tào Tháo ở Xích Bích, Lưu Bị tung quân chiếm Kinh Châu rồi từ đó phát triển thế lực ngang bằng với Tào Tháo, Tôn Quyền.

+ **Diễn giải:**

- Kế **“Sấn hỏa đả kiếp”** là lợi dụng lúc loạn để thao túng, lúc tình hình rối ren mà sắp

xếp theo ý muốn.

Có hai loại “Sấn hỏa đả kiếp”: Một là theo lửa để mà đánh cướp. Hai là chính ta phóng hỏa mà đánh cướp. Theo lửa tức là thừa lúc người ở trong cơn nguy biến mà ta quấy hỗn loạn thêm. Phóng hỏa tức là chính ta gây ra sự hỗn loạn mà thực hiện theo ý muốn của ta. Theo lửa hay phóng hỏa cùng đi chung vào một mục đích là đánh địch và đoạt của địch để tạo cơ hội cho ta. Theo lửa thì dựa vào thời cơ sẵn có. Phóng hỏa thì tự ta tạo ra thời cơ.

– Không thể phê phán theo lửa hay phóng hỏa, cái nào hay, cái nào dở, cái nào tốt, cái nào xấu, vì cả hai giống như một sự biến ảo giữa không khí và nước.

– Trong sử sách, người ta thấy tay phóng hỏa giỏi là Trương Nghi. Một mình Trương Nghi đã phá tan thế hợp tung bằng cách dối Tề, lừa Triệu, dọa Ngụy, thuyết Yên, bịp Sở. Trương Nghi thật là con người có cái lười bằng lửa thiêu đốt cả sáu nước, dựng thành cơ nghiệp thống nhất cho nhà Tần.

– Khổng Minh tuy là một nhà chính trị lỗi lạc tài tình, nhưng cái thế của ông ngay từ đầu chỉ là cái thế phải theo lửa để gây vốn: Lưu Bị bị Tào Tháo đánh chạy đến cùng đường, Khổng Minh đành tính kế nương nhờ Tôn Quyền rồi ăn theo cuộc chiến tranh Nam – Bắc, ăn theo trận Xích Bích để cướp Kinh Châu. “Sấn hỏa đả kiếp” đòi hỏi một khả năng hành động mau lẹ như con ó bắt mồi.

Dương Đông Kích Tây

Thanh Đông kích Tây

- + **Giải nghĩa:** Giương Đông kích Tây, vờ đánh một hướng nhưng thực chất là đánh hướng ngược lại
- + **Diễn cổ:** Sau trận Xích Bích, Gia Cát Lượng cho quân đốt lửa trong đường hẻm Hoa Dung để Tào Tháo nghi ngờ rằng quân Lưu Bị dùng kế giương Đông kích Tây rồi chọn chính đường Hoa Dung để rơi vào bẫy của quân Quan Vũ.
- + **Diễn giải:**

- Kế “**Dương đông kích tây**” là reo hò giả vờ như thật sự đánh vào phía Đông, nhưng chủ yếu lại đánh vào phía Tây. Trong tất cả mọi vấn đề của xã hội, từ chiến trường, thương trường, chính trường cho đến tình trường; nếu muốn điều này nhưng lại giả làm điều kia, nói điều này mà làm điều nọ, ấy là “Dương đông kích tây” vậy.

– Kế này mờ ảo vô song. Nó rất khó biết, khó đoán, bị đánh bất ngờ. Kế này nhằm chuyển mục tiêu để lừa dối đối phương, khiến cho địch sơ ý, lừa lúc bất ý tấn công kẻ không chuẩn bị.

+ Có nhiều cách thức để thực hiện kế này, như:

– Tạo tin đồn.

- Làm rối tai rối mắt địch.
- Buộc đối phương lo nhiều mặt.
- Mê hoặc ý chí của địch.
- Nghi binh.
- Làm phân tán lực lượng đối phương.
- Làm yếu lực lượng đối phương, lực lượng phòng vệ địch.

– Nguyên tắc của “*Dương đông kích tây*” là bí mật và chủ động. Bị động coi như phải chịu sự khống chế của địch. Điều kỵ khi dùng kế “*Dương đông kích tây*” là để lộ cơ. Lộ cơ là mất hết khả năng phòng bị, chuẩn bị. Dù là trên chiến trường, thương trường hay chính trường cũng đều phải giữ bí mật và nắm được thế chủ động.

Địch chiến kế

Vô trung sinh hữu

+ **Giải nghĩa:** Không có mà làm thành có

+ **Diễn cổ:** Trong Trận Phì Thủy, để khóa lấp sự chênh lệch lớn về quân số, Tạ An, Tạ Huyền tung quân Tấn tấn công sớm lực lượng quân Tần của Phù Kiên để tạo ra cảm giác rằng quân Tấn đông đảo không kém gì quân Tần, lại gửi thư cho Phù Kiên để nghị lui quân Tần để Tấn sang sông, quyết chiến một trận. Quân Tần trong khi lui quân vì hỗn loạn nên đội hình tan rã, giẫm đạp lên nhau mà chết rất nhiều (Phong thanh hạc lệ, Thảo mộc giai binh: tưởng tiếng gió, tiếng hạc, cỏ cây là quân Tấn đang tiến công).

+ Diễn giải:

- Kế “**Vô trung sinh hữu**” là từ không mà tạo thành có.
- Thiên hạ không loạn, trật tự không rối thì làm gì có anh hào xuất lộ! Bởi lẽ đó, những anh hào thường được gọi là kẻ “*chọc trời khuấy nước*“. Mục đích của khuấy nước là làm rối beng sự việc lên để dễ bề thao túng. Thủ đoạn của khuấy nước là gây tiếng tăm, tung tiếng đồn, gây xáo trộn rồi dựa vào đó mà thủ lợi.
- Kế “Vô trung sinh hữu” hình dung là tu hú đẻ nhờ, tổ thì chim khác làm, nhưng con tu hú cứ đến đặt trứng của nó vào đó, rồi lại nhờ loài chim khác ấp trứng luôn, khi trứng nở thành chim, tu hú con bay về với bầy tu hú.

Ám độ Trần Thương

+ **Giải nghĩa:** Chọn con đường, cách thức tấn công mà không ai nghĩ tới

+ **Diễn cổ:** Thời Hán-Sở tranh hùng, Lưu Bang bị Hạng Vũ ép vào đóng quân trong vùng Ba Thục hẻo lánh khó ra được Trung Nguyên. Hàn Tín bèn bày kế vờ sửa đường sạn đạo nhưng lại ngầm dẫn quân đi đường núi hiểm trở để đánh úp ải Trần Thương, mở đường ra Trung Nguyên cho quân Hán.

Cách ngoạn quan hỏa

+ **Giải nghĩa:** Đứng cách bờ để xem lửa cháy, để yên cho kẻ địch tự rối loạn

+ **Diễn cổ:** Sau Trận Quan Độ, Viên Thiệu đại bại trước Tào Tháo rồi chẳng bao lâu qua đời.

Các con của Viên Thiệu là Viên Thượng, Viên Hy chạy tới nương nhờ Công Tôn Khang. Có người khuyên Tào Tháo thừa thắng tấn công để bắt nốt Viên Thượng, Viên Khang, Tào Tháo cho rằng không cần vội vì sớm muộn gì trong nội bộ địch cũng có loạn và rút quân. Quả nhiên Công Tôn Khang thấy Tào Tháo rút quân bèn chém đầu Viên Thượng, Viên Hy và xin hàng Tào Tháo. Ngày nay thường thấy là kể ‘Tự diễn biến’.

Tiểu lý tàng đao

+ **Giải nghĩa:** Cười nụ giấu dao, lập mưu kín kẽ không để kẻ địch biết

+ **Diễn cổ:** Tể tướng của Đường Huyền Tông là Lý Lâm Phủ có bề ngoài và xử sự hết sức hòa nhã, thân thiện nhưng thực chất lại là người cực kỳ nham hiểm, dùng mọi thủ đoạn để triệt hạ các đối thủ chính trị khác. Hành động của Lý Lâm Phủ về sau được mô tả bằng câu thành ngữ “Miệng nam mô, bụng bồ dao găm”

Lý đại đào cương

+ **Giải nghĩa:** Mặn chết thay đào, đưa người khác ra thế thân gánh vác tai họa cho mình

+ **Diễn cổ:** Thời Tam Quốc, Tào Tháo nghiêm cấm quân mình phá hại mùa màng dân chúng nếu không sẽ bị xử tội chém. Một lần dẫn quân qua ruộng lúa, con ngựa của Tào Tháo vì hoảng sợ mà dẫm nát một khoảnh lúa lớn. Tào Tháo hỏi quan giám sát về cách xử tội, quan giám sát nghị tội của Tào Tháo đáng chết nhưng tính mạng của thừa tướng đáng trọng hơn vì vậy chém tóc để thay thế. Từ đó quân lính của Tào Tháo sợ hãi luật lệ nghiêm minh mà tuân thủ kỉ luật.

+ Diễn giải:

- “**Lý đại đào cương**” là đưa cây lý chết thay cho cây đào. Người lớn làm họa, bắt người bé chịu tội thay. Có rất nhiều kẻ tác gian phạm tội lại bắt người khác thế thân.

Tiện tay bắt dê

Thuận thủ khiên dương

+ **Giải nghĩa:** Thuận tay bắt dê, phải tranh thủ nắm lấy cơ hội nằm trong tầm tay

+ **Diễn cổ:** Thời Tam Quốc Lưu Chương là thứ sử Ích Châu nhưng lại có tính tình nhu nhược. Gia Cát Lượng bèn khuyên Lưu Bị tận dụng mối quan hệ họ hàng xa để làm quen với Lưu Chương để rồi từ đó “thuận tay bắt dê” chiếm lấy Ích Châu làm chỗ dựa.

+ Diễn giải:

- Kế “**Thuận thủ khiên dương**” theo nghĩa đen là thuận tay dắt con dê về.
Sự việc trên đời, thiên biến vạn hóa rất kỳ diệu. Phải biết nắm lấy bất cứ cơ hội nào vụt hiện đến trước mắt, đó là những thâm hoạch, những cái lợi bất ngờ.

Công chiến kế

Đả Thảo Kinh Xà

Đả thảo kinh xà

+ **Giải nghĩa:** Đánh cỏ động rắn, tấn công vào xung quanh kẻ địch khiến chúng hoảng sợ mà lộ diện

Tá thi hoàn hồn

+ **Giải nghĩa:** Mượn xác trả hồn, mượn thân xác khác để đưa hồn về

+ **Diễn cổ:** Thời Tam Quốc quân Tào Ngụy nhờ tài năng chỉ huy của Chung Hội và Đặng Ngải mà chiếm gần như toàn bộ nước Thục Hán. Đại tướng nhà Thục là Khương Duy bèn giả đầu hàng với hy vọng mượn xác trả hồn, lợi dụng quân Ngụy để khôi phục đất nước. Tuy nhiên mưu kế của Khương Duy không thành, ông bị giết còn nước Thục hoàn toàn mất về tay Tào Ngụy.

+ **Diễn giải:**

- Kế “**Tá thi hoàn hồn**” nghĩa là mượn xác để hồn về.

– Ý kế này chỉ rằng: Sau khi đã thất bại, buộc phải lợi dụng một lực lượng nào đó để khởi lên thi hành trở lại chủ trương của mình. Tuy nhiên, dùng kế này rất dễ đi vào con đường nguy hiểm, nếu sơ xuất thì tỷ như rước voi về giày mả tổ. Nếu mượn xác mà mượn ấu thì chẳng khác gì vác xác chết về nhà.

Điều hổ ly sơn

+ **Giải nghĩa:** Lừa cho hổ ra khỏi núi, khiến kẻ địch ra khỏi nơi ẩn nấp để dễ bề tấn công

+ **Diễn cổ:** Thời Tam Quốc Trương Phi được lệnh dẫn quân vào Ích Châu để hỗ trợ Lưu Bị. Trên đường tiến quân Trương Phi bị Nghiêm Nhan lợi dụng địa thế hiểm yếu để ngồi trong thành phòng thủ. Trương Phi bèn lập kế giả say dụ Nghiêm Nhan dẫn quân ra ngoài thành và đánh bại.

+ **Diễn giải:**

- Kế “**Điệu hổ ly sơn**” là nhử, dụ hay khuấy động làm cho con hổ ra khỏi rừng.
- Kế “Điệu hổ ly sơn” có hai lối: Một là nhử hổ ra khỏi rừng để dễ dàng giết hổ. Hai là đuổi hổ đi để dễ bắt giết những loại hồ ly vẫn dựa oai hổ mà hoành hành.

Dục cầm cố túng

+ **Giải nghĩa:** Muốn bắt thì phải thả

+ **Diễn cố:** Thời Tam Quốc, Mạnh Hoạch làm phản khiến Thục Hán bất ổn. Để thu phục Mạnh Hoạch, Gia Cát Lượng đã bảy lần bắt, bảy lần thả (thất cầm thất túng, 七擒七纵) Mạnh Hoạch khiến Mạnh Hoạch đội ơn mà không dám làm phản nữa. Tào Tháo muốn dùng Quan Vũ để làm dũng tướng cho mình đã cấp cho Quan Vũ ngựa Xích Thố để Quan Vũ lên đường tìm huynh đệ Lưu Bị và Trương Phi; nhưng Quan Vũ chỉ cỡi ngựa đi một đoạn bèn quay lại trở về với Tào Tháo để nguyện ra trận chiến đấu trả ơn cho Tào Tháo.

Phao chuyên dẫn ngọc

+ **Giải nghĩa:** Ném gạch đưa ngọc đến, đưa miếng nhỏ ra để dụ địch nhằm đạt cái lợi lớn hơn

Bắt Giặc Bắt Vua

Cầm tặc cầm vương

+ **Giải nghĩa:** Bắt giặc bắt vua

+ **Diễn giải:**

- Kế “**Cầm tặc cầm vương**” là dẹp giặc phải bắt chúa giặc.
- Phương pháp bắt chúa giặc thật thiên biến vạn hóa, không cứ bằng sức mạnh hay bằng trí khôn. Các kế khác như “**Điều hổ ly sơn**“, “**Mỹ nhân kế**” hay “**Man thiên quá hải**” đều có thể dùng cho kế “Cầm tặc cầm vương”. Để đối phó với một nhân vật anh hùng, thì dù một quả đạn mà giết hay dùng mỹ nhân kế mà nhử thì cũng như nhau.
- Nhưng đa số âm mưu cầm vương được hiệu quả bằng kích thích anh hùng và mỹ nhân kế. “**Tự cố anh hùng đa hiếu sắc**” là vậy.
- Việt Vương thua trận rồi, mà chỉ dùng một nàng Tây Thi đã đủ giam cầm Phù Sai. Lý

Viên muốn đoạt quyền của Xuân Thân Quân, nên đã cho cô em là Lý Yên sang làm tì thiếp. Đó là những cách gián tiếp để cầm vương.

Hỗn chiến kế

Phủ để trừu tân

+ **Giải nghĩa:** Rút củi đáy nồi, đánh tiêu hao hậu cần để làm quân địch dần phải thua

+ **Diễn cố:** Trong trận Chi Lăng-Xương Giang, nghe tin có viện binh, nhiều tướng muốn đánh để hạ gập thành Đông Quan. Tuy nhiên, theo ý kiến của Nguyễn Trãi, Lê Lợi cho rằng đánh thành lạ hạ sách vì quân trong thành đông, chưa thể lấy ngay được, nếu bị viện binh đánh kẹp vào thì nguy; do đó ông quyết định điều quân lên chặn đánh viện binh trước để nản lòng địch ở Đông Quan.

+ **Diễn giải:**

- Kế “**Phủ để trừu tân**” là bót lửa dưới nồi, ý nghĩa là giải quyết trên căn bản một vấn đề, chủ ý không cho nó phát ra (bót lửa cho nước khỏi trào).

– Khi có một việc đã bùng nổ ra rồi thì tìm cách làm cho nó dịu đi, không để nó tiếp tục ác liệt. Chỗ diệu dụng kế “Phủ để trừu tân” là không nghe thấy tiếng, không nhìn thấy hình, vô cùng như trời đất, khó hiểu như âm dương, khiến cho kẻ thù rơi vào kế của mình mà họ không biết.

– Không kể tình trường, chiến trường hay thương trường, kế “Phủ để trừu tân” lúc nào cũng là kế rất âm độc, lớn mang hiệu quả lớn, nhỏ có hiệu quả nhỏ. Ở tình trường, anh

chàng kém về thường o bế song thân hoặc anh em của đào, hơn là tấn công chính nàng! Ở chiến trường, kế “Phủ để trừu tân” lại càng dày đặc, giăng mắc như mạng nhện.

Hỗn thủy mạc ngư

+ **Giải nghĩa:** Đục nước bắt cá, lợi dụng tình thế để ra tay đạt mục đích

+ **Diễn cố:** Trong Trận Phì Thủy, sau khi nhận thấy quân Tần rối loạn sau đợt tấn công phủ đầu của quân Tấn, Tạ Huyền quyết định tận dụng thời cơ tung toàn lực tấn công, kết quả là quân Tần đại bại dù đông quân gấp 10 lần quân Tấn.

Kim thiên thoát xác

Kim thiên thoát xác

+ **Giải nghĩa:** Ve sầu lột xác, sử dụng bộ dạng mới để làm quân địch bất ngờ trở tay không kịp

+ Diễn giải:

- Kế “Kim thiên thoát xác” là con ve sầu vàng lột xác.
- Kế này dùng cho lúc nguy cấp, tính chuyện nguy trang một hình tượng để lừa dối, che mắt đối phương, đặt đào tẩu chờ một cơ hội khác. Kế “Kim thiên thoát xác” có một phạm vi rất rộng rãi và phổ biến, bất cứ ai ở hoàn cảnh nào cũng có thể sử dụng được.

Quan môn tróc tặc

+ **Giải nghĩa:** Đóng cửa bắt giặc, dồn giặc vào thế bí không thể chạy thoát

+ **Diễn cổ:** Thời Chiến Quốc, Tôn Tẫn và Bàng Quyên ban đầu là hai học trò cùng thầy Quỷ Cốc tử, nhưng sau đó trở thành cừu thù và là địch thủ chính của nhau trên chiến trường. Trong trận chiến quyết định, Tôn Tẫn sai quân Tề dùng kế rút bẫy để lừa Bàng Quyên và quân Ngụy tiến sâu vào đường hẻm Mã Lăng. Khi toàn bộ quân Ngụy đã rơi vào bẫy phục kích, Tôn Tẫn sai bịt đường hẻm và bắn tên, quân Ngụy đại bại, Bàng Quyên cũng bỏ mạng trong đám loạn tên.

Viễn giao cận công

+ **Giải nghĩa:** Xa thì giao thiệp, gần thì dùng vũ lực

+ **Diễn cổ:** Thời Chiến Quốc, tể tướng nước Tần là Phạm Thư đề ra kế viễn giao cận công, theo đó với các nước gần, Tần sẽ dùng vũ lực uy hiếp, chiếm thành chiếm đất, với các nước xa không đem quân đi được thì lại dùng ngoại giao dụ dỗ làm đồng minh. Cứ như vậy

Tần nhanh chóng trở thành bá chủ của cả 6 nước chư hầu, tạo điều kiện cho Doanh Chính thống nhất Trung Quốc sau đó.

Tịnh chiến kế

Giả đồ phạt Quắc

- + **Giải nghĩa:** Mượn đường diệt Quắc, lợi dụng hòa hoãn địch để rồi quay lại tấn công bằng lợi thế do chính địch tạo ra cho mình
- + **Điển cố:** Tấn Hiến công theo lời Tuân Tức mang đồ vàng ngọc hối lộ nước Ngụ với lý do mượn đường nước Ngụ để đánh nước Quắc, thực chất là Tấn Hiến công sợ Ngụ sẽ sai quân cứu nước Quắc. Sau khi Tấn đánh tan nước Quắc, Ngụ chỉ còn trợ một mình, Tấn Hiến Công bèn đem quân quay về diệt nốt nước Ngụ.

Thâu lương hoán trụ

- + **Giải nghĩa:** Trộm rường thay cột, phá hủy cơ sở của địch

Chỉ tang mạ hòe

- + **Giải nghĩa:** Chỉ cây dâu để mắng cây hòe, còn có biến thể khác là chỉ chó mắng mèo, tấn công gián tiếp kẻ địch thông qua một trung gian khác
- + **Điển cố:** Thời Tam Quốc trong lúc Tào Tháo đang đem quân đi đánh Viên Thuật thì lương

thảo thiếu thốn, binh lính kêu than. Thấy vậy Tào Tháo mới lập kế đổ tội cho quan coi lương Vương Hậu là lừa dối trong cấp phát lương rồi chém lấy đầu Vương Hậu. Quân Tào từ đấy sợ không dám kêu ca nữa mà hết lòng đánh Viên Thuật.

+ **Diễn giải:**

- Kế "**Chỉ tang mạ hòe**" là chỉ vào gốc dâu mà mắng cây hòe. Ý nói vì không tiện mắng thẳng mặt nên mượn một sự kiện khác để tỏ thái độ.

Giả si bất điên

+ **Giải nghĩa:** Giả ngu chứ không điên, làm cho quân địch coi thường mình mà không đề phòng

+ **Diễn cổ:** Thời nhà Tống, Nùng Trí Cao tự xưng đế ở phương Nam, hoàng đế nhà Tống phái quân đánh nhiều lần không được. Đại tướng Địch Thanh bèn bày kế giả đồ sợ hãi làm quân của Nùng Trí Cao lơ là phòng bị, tức thì quân Tống tấn công đánh bại quân Nùng Trí Cao.

Thượng ốc trù thê

+ **Giải nghĩa:** Lên nhà rút thang, còn có biến thể khác là qua cầu rút ván (tức Qúa giang trù bản)

Thụ thượng khai hoa

+ **Giải nghĩa:** Trên cây hoa nở

+ **Diễn cổ:** Khi Tôn Tẫn tới nước Yên làm Quân Sư, để đối phó với sự tấn công của Bàn Quyên, Tôn Tẫn đã bày mưu cho thái tử nước Yên Kế này. Với số quân ít ỏi khi ra đối phó với Bàn Quyên Thái tử đã cho binh sĩ chặt những cành cây kéo lê trên đường hành quân làm bụi tung mù mịt khiến mật thám của Bàn Quyên nghĩ rằng quân đội nước Yên đông gấp 10 lần do thám ban đầu. Bởi vậy Bàn Quyên đã rút quân.

Phản khách vi chủ

+ **Giải nghĩa:** Từ chỗ là khách biến thành vai chủ, lấn dần dần đất của địch để đến chỗ địch không còn chỗ đứng

+ **Diễn cổ:** Trong chiến dịch chiếm Hán Trung của Lưu Bị, Pháp Chính đã quân sư cho Hoàng Trung dùng kế phản khách vi chủ để cuối cùng chém chết được đại tướng của Tào Ngụy là Hạ Hầu Uyên.

+ **Diễn giải:**

- Kế “**Phản khách vi chủ**” là đổi địa vị khách thành địa vị chủ.

– “Phản khách vi chủ” là trong đấu tranh đang ở vào thế bị động nên phải tìm kế hoạch đến chủ động, khách vốn là địa vị bị chi phối, mọi việc đều do chủ đặt định sắp xếp.

“Phản khách vi chủ” là nguyên tắc thường dùng trong đấu tranh. Có chủ động mới khống chế được cục diện. Không có chủ động, không thể thắng lợi.

Bại chiến kế

Mỹ Nhân Kế – Maria Ozawa

Mỹ nhân kế

- + **Giải nghĩa:** Dùng gái đẹp để làm rối loạn quân địch
- + **Diễn cổ:** Thời Xuân Thu, Câu Tiễn nước Việt bị Ngô vương Phù Sai đánh cho suýt mất nước. Phạm Lãi và Văn Chùng bèn hiến kế cho Câu Tiễn dâng mỹ nhân nổi tiếng của nước Việt là Tây Thi cho Phù Sai khiến Ngô vương vì đam mê tửu sắc mà bỏ bê việc chính sự, tạo thời cơ cho Câu Tiễn trả thù.
- + **Diễn giải:**

- “Mỹ nhân kế” là dùng gái đẹp để làm xoay chuyển, thay đổi tình thế mà những cái khác

không thể thực hiện được. Giai nhân từ ngàn xưa đến nay bao giờ cũng là đề tài chính. Tuy là phái yếu, không thể vác gươm đao mà đánh giặc, nhưng các nàng có thể thắng được bằng đôi mắt biếc và nụ cười xinh đẹp.

– Có những bức thành kiên cố cả mười vạn quân không hạ nổi, nhưng nó có thể bị sụp đổ bởi ánh mắt mỹ nhân. Sức mạnh của mỹ nhân đặc biệt là có ảnh hưởng đối với người anh hùng, người có quyền thế.

Không thành kế

+ **Giải nghĩa:** Trong hoàn cảnh thành không có quân lại bị quân địch uy hiếp thì phải dùng những hành động kì lạ, trầm tĩnh khiến quân địch khiếp sợ tưởng có mai phục mà bỏ đi

+ **Diễn cổ:** Kế này gắn liền với diễn cổ về Gia Cát Lượng trong Tam quốc diễn nghĩa. Theo đó trong lúc Gia Cát Lượng đang giữ ngôi thành trống không có phòng thủ thì Tư Mã Ý bất chợt kéo quân đến. Đánh vào tính đa nghi của Tư Mã Ý, Gia Cát Lượng đã sai mở toang cổng thành, trên tường thành chỉ cắm tinh kỳ, lại sai người quét dọn trước cổng làm như không có sự đe dọa của quân Ngụy. Cuối cùng Tư Mã Ý vì nghi ngờ mưu kế của Gia Cát Lượng nên đã rút quân, bỏ lỡ cơ hội ngàn năm có một để bắt sống địch thủ chính trên chiến trường.

+ **Diễn giải:**

- “**Không thành kế**” là kế bỏ thành trống, thành bỏ ngỏ. Kế này có hai loại:

– Một là lúc tình thế cực khẩn cấp, nguy hiểm như treo trên sợi tóc, buộc phải dùng nghi binh để lừa dối đối phương mà dựa vào đó để trốn thoát.

- Hai là rút lui với đầy đủ kế hoạch dự cho địch quân xâm nhập rồi mới bao vây tiêu diệt.
- “Không thành kế” thực ra là một cách tạo nghi âm cho đối phương, mục đích là không cho đối phương sớm có một quyết định.

Phản gián kế

- + **Giải nghĩa:** Lợi dụng kế của địch để biến thành kế của mình
- + **Diễn cổ:** Thời Tam Quốc, Tào Tháo phái Tướng Cán, bạn học cũ của Chu Du sang Đông Ngô để dò xét lực lượng đối phương. Chu Du đoán được mưu của Tào Tháo nên đã sử dụng chính Tướng Cán để làm Tào Tháo nghi ngờ hai hàng tướng cực kì thông thạo thủy binh của Kinh Châu để rồi giết hai người đó.

+ **Diễn giải:**

- “**Phản gián kế**” là dùng người của đối phương lừa dối đối phương, dùng kế địch lừa địch.
- Tôn Tử nói: “Biết mình là biết thực lực và nhiệm vụ của mình. Biết người là biết thực lực và ý đồ của địch. Biết mình thì tương đối dễ hơn biết người. Cho nên muốn biết người thì phải dùng gián điệp”.

Khổ nhục kế

- + **Giải nghĩa:** Tự làm mình khổ nhục để đánh lừa quân địch
- + **Diễn cổ:** Câu Tiễn sau khi thất bại trước Phù Sai thì hết lòng tận tụy phục vụ Phù Sai như

người hầu, thậm chí nếm cả chất thải của Phù Sai để giúp thầy thuốc khám bệnh cho Phù Sai, tất cả chỉ để che giấu sự chuẩn bị trả thù của nước Việt.

+ **Diễn giải:**

- “**Khổ nhục kế**” là hành hạ mình, rồi đem cái thân xác bị hành hạ ấy để làm bằng chứng mà tiếp cận với địch để hoàn thành một âm mưu nào đó.

Liên hoàn kế

+ **Giải nghĩa:** Sử dụng nhiều kế liên tiếp, muốn chiến thắng phải biết móc nối nhiều kế với nhau

+ **Diễn cổ:** Liên hoàn kế gắn liền với giai thoại về Vương Doãn do La Quán Trung kể lại trong Tam quốc diễn nghĩa. Vì thấy Đổng Trác quá bạo ngược hung tàn nên Vương Doãn sử dụng liên hoàn kế trong đó có mỹ nhân kế gửi Điêu Thuyền vào chia rẽ hai bố con nuôi Đổng Trác và Lã Bố, sau đó dùng kế đục nước bắt cá khơi gợi ở Lã Bố sự thù địch với cha nuôi để rồi cuối cùng chính Lã Bố cầm kích đâm chết Đổng Trác.

+ **Diễn giải:**

- “**Liên hoàn kế**” là nối liền với nhau thành một dây xích.

– “Liên hoàn kế” còn là vận dụng một quyền thuật để tạo phản ứng dây chuyền cho đối phương hoặc gây thành phản ứng nhiều mặt. Mỹ nhân kế là vũ khí phổ biến nhất cần thiết cho việc dùng “Liên hoàn kế”. Vì người đẹp ví như nước, anh hùng ví như bùn, nước làm cho bùn nhão ra. Từ ngàn xưa, đa số anh hùng đã vì thương hoa tiếc ngọc

nên bỏ lãng nhiệm vụ. Tuy vậy, vẫn phải phân biệt “Mỹ nhân kế” với “Liên hoàn kế”.

– Liên hoàn kế là một hình ảnh của thực tiễn, bất cứ việc gì xảy ra cũng gây thành phản ứng dây chuyền. Việc xảy ra hôm nay cũng không tự dưng mọc ra, nó phải là kết quả dây chuyền từ những sự việc trước.

Tẩu vi thượng sách

+ **Giải nghĩa:** Gặp kẻ địch mạnh thì kế chuồn là thích hợp hơn cả trong 36 kế

+ **Diễn giải:**

- “**Tẩu kế**” nghĩa là chạy, lùì, thoát thân.

– Tại sao kế sau chót cổ nhân lại đặt là “**kế chạy**”? Lại có câu: “**Tam thập lục kế, tẩu vi thượng sách**”. (Ba mươi sáu chước, chạy là hơn hết!)

– Bởi vậy kế này liên quan nhiều đến sự thành bại của một công việc lớn. Bất luận là đánh nhau bằng văn hay bằng võ, không ai là có thể thắng hoàn. Trong quá trình chiến đấu bao gồm nhiều kiểu thắng, nhiều kiểu bại, lúc ẩn lúc hiện, trong chớp mắt dồn dập cả trăm ngàn biến chuyển. Nếu không ứng phó mau lẹ để tránh những cảnh bất lợi, để nắm mau lợi thế mà tiến tới thắng lợi, thì không phải là nhân tài.

– Chạy có nhiều phương thức. Bỏ giáp, bỏ vũ khí mà chạy, bỏ đường nhỏ mà chạy tới đường lớn, bỏ đường bộ mà chạy sang đường thủy... Các phương thức tuy không giống nhau nhưng cùng hướng chung đến mục đích là tránh tai họa để bảo đảm an toàn, để bảo toàn lực lượng.

– “Tẩu kế” không phải là chạy dài. Chạy chỉ là một giải pháp để mà sẽ quay lại. Tinh hoa

của kế chạy là giành thời gian, bảo tồn sức khỏe, lực lượng. Rút chạy đến một vị trí mới, cho tư thế vững mạnh hơn, tập trung nỗ lực và củng cố tinh thần, chọn một cơ hội thuận tiện để quật lại, ấy mới thực là “Tẩu kế”.

– Sau hết phải lo đến điểm nguy của kế chạy: Khi chạy, sẽ mất tinh thần, sự việc hoàn toàn lỏng lẻo, mất sự tin tưởng ở xung quanh. Nếu không giải quyết cho chính xác những vấn đề trên thì “tẩu” không còn là một kế hoạch nữa, mà là một sự tan rã vậy!

Nguồn: <http://ngocchinh.com/36-ke-sach-binh-phap-ton-tu/>
(Sưu tầm từ Wiki và nhiều nguồn khác)

36 KẾ BINH PHÁP TÔN
TỬ

36 KẾ
SÁCH

BA MUOI SAU
KE

BINH PHAP TON
TU

TAM THAP LUC
KE

CHIA SẺ BÀI VIẾT NÀY

18

BÀI VIẾT LIÊN QUAN NÊN XEM

0 Bình Luận

Trần Ngọc Chính

Sắp xếp theo cũ nhất ▾

Chia sẻ |

Khởi mào cuộc bình luận...

Hãy là người nhận xét đầu tiên.

CŨNG TRÊN TRẦN NGỌC CHÍNH

Một Ngày Làm Chuyên Viên SEO

19 bình luận • 2 năm trước

Bí kíp chém gió!!! – “Chém gió” là gì?

2 bình luận • 2 tháng trước

Thành Thái — Anh đã không viết bài thì thôi, còn nếu đã viết thì hay như thế này đây :D.like :)

Niềm tin và trách nhiệm bản thân

5 bình luận • một năm trước

文代武 — Chân thành cảm ơn

phucboss — Bái phục TNC

Cách làm bàn để laptop bằng carton

8 bình luận • một tháng trước

Lê Tuấn — cảm ơn Người yêu khoa học Chínhhem quyết tâm về nhà ăn mì tôm 1 thùng giấy làm bàn để laptop!

Theo dõi

Thêm Disqus vào trong trang của bạn

Riêng tư

KẾT BẠN VỚI TÔI TRÊN GOOGLE+

Trần Ngọc Chính

google.com/+TranNgocChinh

Follow

10,047 followers

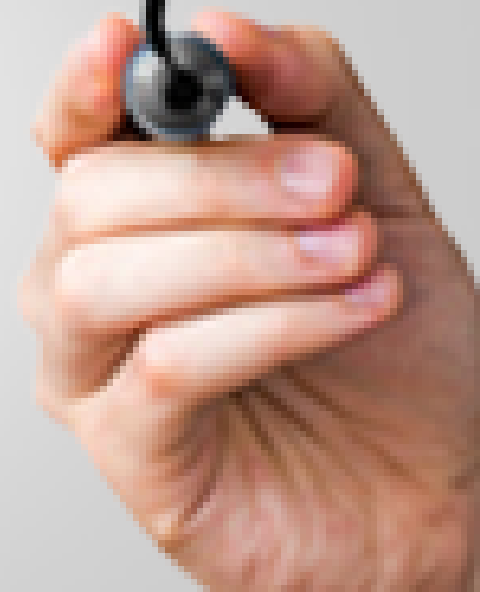
Search

All Content

Hãy cho CHÍNH biết

Chữ đề bạn đang
quan tâm

YÊU CẦU BÀI VIẾT

DGM
Digital Marketing Training & Consulting

KHÓA HỌC SEO HIỆU QUẢ

Khám phá 10 BÍ QUYẾT SEO bền vững

ĐĂNG KÝ NGAY

(08) 3.99.77.777 - www.dgm.vn

BÀI VIẾT NỔI BẬT

Kiếm tiền trên mạng với Affiliate

Cách kiếm tiền trên Youtube

Cách hiển thị Logo trên Google

Cách kiếm tiền trên mạng

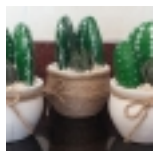

Thuật ngữ SEO/SEM

BÀI VIẾT MỚI NHẤT

Cách trồng chậu xương rồng bất tử

Cách làm bàn để laptop bằng carton

---

10 bài học kinh doanh hay từ cuộc sống

Nuôi cá ảo – Trào lưu mới của giới trẻ

Bí kíp chém gió!!! – “Chém gió” là gì?

BLOG BẠN BÈ

- Ngân Sơn
- Thành Trung
- Tuấn Anh
- Thạch Phạm
- Trung Đức
- Vũ Văn Hiến

Trang
chủ

Dòng thời gian của
Chính

Điều khoản sử
dụng

Liên hệ với
Chính

----- Copyright 2014 - Trần Ngọc Chính -----